

Korte risicobeoordeling

***Anthonomus bisignifer* (Schenkling) (EU – Q)**

Naam waaronder gereguleerd: *Anthonomus bisignifer* (Schenkling)

Categorie: insecten en mijten

Datum: december 2019

1. Verspreiding, waardplanten en belangrijkste pathways

Verspreiding

Europese Unie: geen meldingen (EPPO Global Database, 21.05.2019)

Buiten de Europese Unie: oosten van Rusland, Japan, Noord- en Zuid-Korea (EPPO-Global Database, 21.05.2019).

Waardplanten

- *Fragaria x ananassa* Duch. (aardbei)

'Minor hosts' zijn *Rubus* en *Rosa* spp. (EPPO-datasheet)

Belangrijkste pathways

1. Planten van *Fragaria* L, bestemd voor opplant, met uitzondering van zaden
2. Planten van *Rubus* L. en *Rosa* L., bestemd voor opplant, met uitzondering van zaden

2. Samenvatting risicoscores

Parameter(combinaties)	Score	Schaal
Kans op een besmetting (P1-P2)	1	1 - 5
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) (P1-P3)	1	1 - 5
Kans dat het organisme officiële uitroeimaatregelen overleeft (P4)	4	1 - 4
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) ondanks officiële uitroeimaatregelen (P1-P3, P4)	3	1 - 6
Directe impact voor de teelt op perceelsniveau	3	1 - 5
Directe impact voor de teelt nationaal	6	1 - 9
Potentiële impact voor de export nationaal	8	1 - 9
Directe impact voor de groene ruimte	2	1 - 5

3. Risicoscores

Per onderdeel vindt u de risicoscore en de schaal [minimaal - maximaal mogelijke score]

P1 (associatie met pathway): 1 (pathway 1) [1-5]

Biologie

Het organisme legt eieren in bloemknoppen, waarin ook de larven zich ontwikkelen en vermoedelijk ook de pop. Na ei-afzet knaagt het vrouwtje door de bloemknopstengel, geheel of gedeeltelijk zodat de bloemknop zich niet verder ontwikkelt en een goede omgeving vormt voor ontwikkeling van de onvolwassen stadia. De kevers overwinteren vermoedelijk onder plantafval, in grond rondom waardplanten en in de vegetaties rondom percelen (EFSA_Panel_on_Plant_Health et al., 2017).

Wet- en regelgeving

Er geldt een importverbod van planten bestemd voor opplant met uitzondering van zaden van *Fragaria x ananassa* uit derde landen met uitzondering van Albanië, Algerije, Andorra, Armenië, Australië, Azerbeidzjan, Belarus, Bosnië en Herzegovina, Canada, Canarische Eilanden, Egypte, de Faeröer, Georgië, IJsland, Israël, Jordanië, Libanon, Libië, Liechtenstein, Moldavië, Monaco, Montenegro, Marokko, Nieuw-Zeeland, Noord-Macedonië, Noorwegen, Rusland (alleen de volgende delen: Centraal Federaal District (Tsentralny federalny okrug), Noordwestelijk Federaal District (Severo-Zapadny federalny okrug), Zuidelijk Federaal District (Yuzhny federalny okrug), Noord-Kaukasisch Federaal District (Severo-Kavkazsky federalny okrug) en Federaal District Privolzhski (Wolga) (Prilozhsky federalny okrug)), San Marino, Servië, Zwitserland, Syrië, Tunesië, Turkije, Oekraïne en Verenigde Staten, met uitzondering van Hawaï (Uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072, Bijlage VI, punt 9).

Voor aanhangende groeimedia uit derde landen, met uitzondering van Zwitserland, gelden bijzondere eisen die aanwezigheid van schadelijk organismen in het groeimedium op het moment van planten in principe uitsluit. Na planten dienen diverse hygiënemaatregelen te worden genomen om besmetting van het medium door contact met grond of besmet water te voorkomen (Uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072, Bijlage VII, punt 1).

Voor opplant bestemde planten van *Fragaria* L., met uitzondering van zaden, afkomstig uit derde landen moeten afkomstig zijn uit een gebied waar het organisme niet voorkomt (Uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072, Bijlage VII, punt 50).

Vondsten en intercepties

Er zijn geen intercepties of vondsten van *A. bisignifer* bekend in de EU (EPPO Global Database, Europhyt, 21.05.2019).

Score

Import van Planten van *Fragaria* L, bestemd voor opplant, met uitzondering van zaden uit de landen/gebieden waar het organisme bekend is voor te komen, is verboden. Er zijn ook geen vondsten of intercepties bekend (score 1).

P1 (associatie met pathway): 1 (pathway 2) [1-5]

Biologie

Zie pathway 1

Wet- en regelgeving

Planten bestemd voor opplant van *Rosa* L., met uitzondering van zaden, mogen alleen in rusttoestand worden geïmporteerd zonder bladeren, bloemen en vruchten uit de meeste derde landen inclusief de inclusief de landen/landsdelen waar het organisme bekend is voor te komen (Uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072, Bijlage VI, punt 8).

Bladverliezende bomen en struiken uit de meeste derde landen (incl. de landen en landsdelen waar het organisme voorkomt) mogen uitsluitend worden geïmporteerd in rusttoestand en vrij zijn van bladeren (Uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072, Bijlage VII, punt 11).

Voor aanhangende groeimedia uit derde landen, met uitzondering van Zwitserland, gelden bijzondere eisen die aanwezigheid van schadelijk organismen in het groeimedium op het moment van planten in principe uitsluit. Na planten dienen diverse hygiënemaatregelen te worden genomen om besmetting van het medium door contact met grond of besmet water te voorkomen (Uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072, Bijlage VII, punt 1).

Vondsten en intercepties

Er zijn geen intercepties of vondsten van *A. bisignifer* bekend in de EU (EPPO Global Database, Europhyt, 21.05.2019).

Score

Gezien de biologie van het organisme lijkt de kans zeer klein dat het organisme aanwezig is in planten die in rusttoestand verkeren. Ook de kans op aanwezigheid in aanhangend groeimedium wordt als zeer klein ingeschat vanwege bestaande wet- en regelgeving. Er zijn ook geen intercepties of vondsten bekend in de EU (score 1).

P2 (transfer): 5 [1-5] (pathways 1 en 2)

De pathway is planten bestemd voor opplant.

P3 (kans op vestiging na transfer): 4 [1-5]

Gezien het huidige verspreidingsgebied met winters die veel kouder zijn dan die in Nederland is het waarschijnlijk dat het Nederlandse klimaat geschikt is voor vestiging. Minimaal twee individuen van verschillende sekse zijn nodig voor vestiging (score 4).

P4 (kans overleven uitroeiactie): 4 [1-4]

Het organisme is vooral bekend als aantaster van aardbeiplanten aan, maar kan ook een aantal soorten binnen de Rosaceae aantasten. Mogelijk overleeft het de winter in begroeiingen of in strooisellagen rondom percelen zoals beschreven voor *A. signatus* (EFSA_Panel_on_Plant_Health et al., 2017) wat de kans op uitroeien vermindert. Aan de andere kan verspreid het organisme zich op natuurlijke wijze niet over grote afstanden en een kleine besmetting kan mogelijk nog worden uitgeroeid. Vanwege de overwintering van het organisme buiten landbouwpercelen en de vrij grote kans dat een uitbraak van het organisme pas laat wordt ontdekt (een vergelijkbare soort *A. rubi* is aanwezig in Nederland en de soort lijkt niet heel schadelijk) score '4'.

Effect op perceelsniveau: 2 [1-5]

Bloemknoppen worden aangetast waardoor aantasting een direct effect heeft op het aantal te oogsten vruchten. In Japan was de soort in het verleden een belangrijke plaag op aardbei maar schade lijkt nu alleen nog incidenteel voor te komen (EFSA_Panel_on_Plant_Health et al., 2017). De verwante soort *Anthonomus rubi* komt voor in Nederland en heeft een vergelijkbare waardplantenreeks. Eventuele maatregelen die tegen die soort worden genomen hebben waarschijnlijk ook effect tegen *A. bisignifer* (Zie ook *Anthonomus signatus*). (EFSA_Panel_on_Plant_Health et al., 2017) stelt "If impacts were to occur they could be expected in warm temperate regions of the EU". (score 2).

Mate van verspreiding: 3 [1-4]

De verwachting is dat bij vestiging het organisme zich op de langere duur verspreidt in de teelt van aardbeien (26-75% areaal: score 3).

Productiewaarde-teelt: 5 [1-6]

De productiewaarde van aardbei (vruchten) in 2018 was ca. 230 miljoen euro.

Impact op de groene ruimte: 2 [1-5]

Aantasting van aardbeien in particuliere tuinen.

Export-maatregelenniveau: 4 [1-4]

Het zal lastig zijn productieplaatsvrijheid te waarborgen doordat het organisme overwintert buiten percelen. Meerdere landen eisen productieplaatsvrijheid of gebiedsvrijheid voor planten van *Fragaria* voor de verwante soort *A. signatus*.

Productiewaarde-export: 5 [1-6]

De productiewaarde van planten van bestemd voor opplant van *Fragaria* L. wordt geschat tussen de 100 en 250 miljoen euro.

4. Referenties

EFSA_Panel_on_Plant_Health, Jeger M, Bragard C, Caffier D, Candresse T, Chatzivassiliou E, Dehnen-Schmutz K, Gilioli G, Grégoire J-C, Jaques Miret JA, Navarro MN, Niere B, Parnell S, Potting R, Rafoss T, Rossi V, Urek G, Van Bruggen A, Van der Werf W, West J, Winter S, Gardi C, Bergeretti F & MacLeod A, 2017. Pest categorisation of *Anthonomus bisignifer*. EFSA Journal, 15, e05073. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2017.5073>

5. Afkadering

Dit is een korte risicobeoordeling om een indicatie te krijgen van het risico van het organisme voor Nederland. Er is geen uitvoerig literatuuronderzoek gedaan. Nieuwe informatie over bijvoorbeeld de biologie of het verspreidingsgebied van het organisme kan aanleiding zijn om de risicobeoordeling aan te passen. Daarnaast kunnen door aanpassing van wet- en regelgeving, handelsstromen e.d. risico's wijzigen in de tijd.

De 'potentiële impact voor de export' wordt voor een belangrijk deel bepaald door de biologie van het organisme (met name door de natuurlijke verspreidingscapaciteit van het organisme). De daadwerkelijke impact voor de export zal uiteindelijk afhangen van de eisen die importerende landen zullen stellen bij eventuele vestiging van het organisme in Nederland en de exportwaarde naar die landen. De daadwerkelijke impact kan dus (in sterke mate) afwijken van de potentiële impact.

In de lijst van referenties staan alle gerefereerde bronnen met uitzondering van de standaardbronnen: EPPO-datasheet, EPPO Global Database, EPPO Reporting Service en de rapporten Fytosignalering van de NVWA. Deze bronnen zijn te vinden op de websites van EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organisation) en de NVWA. Een beschrijving van de risicobeoordelingsmethode (o.a. 'rating guidance') kunt u ook vinden op de website van de NVWA.